

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА
ФІНАНСІВ



ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового інституту ЗНУ

[Handwritten signature]
(підпис)

Н.Г.Метеленко
(ініціали та прізвище)

« 16 » 08 2021

ОСНОВИ ДЕРЖАВОЗНАВСТВА

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

циклу вільного вибору бакалаврів у межах університету

Укладач: Рекотов П.В., к.ю.н., доцент, доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної
економіки, підприємництва та фінансів
Протокол № 1 від "16" 08 2021 р.
Завідувач кафедри

[Handwritten signature]
(підпис) **В.Глушчевський**
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
інженерного навчально-наукового інституту
ЗНУ
Протокол № 1 від "16" 08 2021 р.

Голова науково-методичної ради інженерного
навчально-наукового інституту ЗНУ
[Handwritten signature]
(підпис) **Т.А. Шарапова**
(ініціали, прізвище)

Погоджено
з навчально-методичним відділом

[Handwritten signature]
(підпис) **О.В. Мелинська**
(ініціали, прізвище)

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Бакалаврський	Кількість кредитів – 3	За вибором	
		Цикл дисциплін вільного вибору в межах університету	
	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		5-й	5 -й
	Змістових модулів – 4	Лекції	
		28 год.	
		Практичні	
	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Самостійна робота	
		62 год.	
		Вид підсумкового семестрового контролю:	
залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Основи державознавства» є надання студентам знань про походження держави, її поняття та типологію; сутність держави та її форми; місце сучасної держави в політичній системі громадянського суспільства, її соціальні, політичні та правові характеристики.

Основними завданнями курсу є:

- формування правової культури;
- ознайомлення зі специфічною фаховою термінологією;
- надання здобувачам вищої освіти системних знань з основ державності у обсязі певного державознавчого мінімуму;
- поглиблення набутих знань здобувачів вищої освіти з основ державності в межах вивчення курсів в системі загальної середньої освіти;
- виховання глибокої поваги до Конституції та інших законодавчих актів, нетерпимості до порушень законності та правопорядку;
- формування активної громадянської позиції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- визначення основних юридичних понять, що характеризують державно-правову сферу;
- загальні закономірності виникнення, функціонування та розвитку державних явищ;
- основні ознаки держави, її функції та форми;
- конституційні засади державного устрою;

– правові процедури зміни влади у державі;

вміти:

– визначати основні юридичні поняття та встановлювати зв'язки між ними;

– користуватись нормативно-правовими джерелами, що визначають основи функціонування держави.

У результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні досягти таких компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>	<p>Методи:</p> <p>Дослідницький (самостійна робота, індивідуальні дослідні завдання).</p> <p>Наочні методи (схеми, моделі).</p> <p>Словесні методи (лекція, пояснення, робота з підручником).</p> <p>Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем).</p> <p>Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемних ситуацій).</p> <p>Проблемно-пошукові методи (репродуктивні).</p> <p>Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія).</p>
<p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.</p> <p>ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері</p> <p>ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований).</p> <p>Контрольні заходи: теоретичне тестування за змістовими модулями.</p>

<p>ПРН20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною мовою.</p> <p>ПРН23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.</p> <p>ПРН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.</p>	
--	--

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Основи державознавства» є необхідною складовою у компетентнісному підході до підготовки фахівців неюридичних спеціальностей і її вивчення пов'язане зі знанням матеріалу дисциплін загальної підготовки, а саме: «Історія України», «Права і свободи людини і громадянина України», «Українська мова професійного спрямування», дисциплін вільного вибору «Історія української культури» та «Українська та зарубіжна культура».

3. Програма навчальної дисципліни

4.

Розділ 1. ПОХОДЖЕННЯ ДЕРЖАВИ. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ. СУТНІСТЬ І ТИПОЛОГІЯ ДЕРЖАВИ. ФОРМИ(УСТРІЙ) ДЕРЖАВИ

Змістовий модуль 1. Походження держави. Історія української державності до ХХІ ст.

Тема 1. Походження держави.

Вступ до предмету, методи дослідження та завдання вивчення курсу. «Основи державності». Основні риси первісного суспільства. Влада та соціальні норми первісного суспільства. Еволюція первісного суспільства. Особливості виникнення європейських держав. Особливості виникнення східних (азіатських) держав. Ознаки які відрізняють публічну владу первісного суспільства від держави. Особливості утворення держав у ХХ ст.

Історичні умови зародження держави та права. Перехід від привласнюючої до виробляючої економіки як фактор соціального поділу суспільства на верстви, поява власності. Виникнення держави та права. Ознаки держави, які відрізняють її від організації влади первісного суспільства. Ознаки норм права, їх відмінність від норм первісного суспільства.

Типові та унікальні форми виникнення держави. Нерівномірність розвитку держави у різних народів. Особливості виникнення держави у східних слов'ян.

Різнороманітність поглядів на походження держави і права. Теологічна теорія. Патріархальна теорія. Договірна теорія. Психологічна теорія. Теорія насильства та інші.

Тема 2. Історія української державності до ХХ ст.

Періодизація історії державності на землях України. Основні навчальні та наукові джерела історії державності на землях України. Найдавніші державні

утворення на землях України. Становлення і розвиток державності у східних слов'ян. Політично-правові інститути Київської Русі (IX-XII ст.), Галицько-Волинського князівства (XII-XIV ст.).

Українська державність наприкінці XIV – у XVIII ст. (українські землі у складі Великого князівства Литовського. Становлення Запорозької Січі. Гетьманська держава Богдана Хмельницького. Ідея української державності в суспільно-політичній думці наприкінці XVIII – на початку XX ст.

Тема 3. Історія української державності в XX ст. - XXI ст.

Державотворчі процеси у 1917-1918 рр. Українська державність в період Центральної Ради, Гетьманату, Директорії УНР, ЗУНР. Розвиток національної ідеї у міжвоєнний період. Україна в роки Другої світової війни.

Державотворчі процеси в період трансформації суспільного розвитку (1945-1991 рр).

Розбудова незалежної України. Революція Гідності. Анексія Криму. Небесна Сотня. Збройна агресія Росії проти України. Інтегрування України в європейське і світове товариство.

Змістовий модуль 2. Сутність і типологія держави. Форми (устрій) держави.

Тема 4. Поняття, сутність та типологія держави.

Держава як політична, структурна та територіальна організація суспільства. Вузькогрупове і загальнолюдське в державі. Поняття та ознаки держави. Відмінність її від інших організацій (установ) суспільства. Сутність держави. Особливості становлення державно-правової організації в Україні.

Поняття і еволюція типу держави. Фактори, які визначають тип держави. Різноманітні підходи до типології держави. Формацийний критерій. Цивілізаційний підхід.

Зміна типів держави. Форми переходу від одного типу держави до іншого. "Людський вимір" як критерій прогресу державності.

Тема 5. Форми (устрій) держави.

Поняття, структура та різновиди форм держави. Державне правління. Державний устрій. Політичний (державний) режим. Співвідношення типу і форми держави.

Форми правління в рабовласницькій, феодальній, буржуазній, соціалістичній державі. Парламентаризм та розподіл влад в устрої держави. Нетипові форми правління у сучасній державі.

Форми державного устрою. Унітарна держава. Федерація, її різновиди. Конфедерація. Інші держави та міждержавні утворення. Проблема суверенітету в складній державі.

Політико-правовий режим в державах різних типів. Демократичні та недемократичні режими. Проблема формування демократичного політико-правового режиму в Україні.

Розділ 2. АПАРАТ ДЕРЖАВИ. ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ. МІСЦЕ І РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ПОЛІТИЧНІЙ СИСТЕМІ СУСПІЛЬСТВА. ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО І ДЕРЖАВА. ПРАВОВА ДЕРЖАВА.

Змістовий модуль 3. Апарат держави. функції держави. Місце і роль держави в політичній системі суспільства.

Тема 6. Функції та апарат держави.

Поняття та зміст функцій держави. Загальнонаціональне та вузькогрупове в функціях держави. Класифікація функцій держави.

Внутрішні та зовнішні функції держави. Функція охорони правопорядку, її співвідношення з іншими функціями держави. Форми та методи здійснення функцій держави. Правові форми здійснення функцій держави.

Поняття державного апарату та його ознаки. Апарат держави, як засіб здійснення його завдань та функцій. Поняття та ознаки органу держави. Система органів держави та проблема розподілу влад. Бюрократія та її роль у виконанні функцій держави. Апарат Української держави.

Тема 7. Держава в політичній системі суспільства.

Поняття та структура політичної системи. Види політичних систем. Співвідношення політичної, економічної, соціальної та правової систем суспільства.

Місце та роль держави в політичній системі суспільства. Держава та інші елементи політичної системи. Держава і партія. Держава і громадські об'єднання. Держава і трудові колективи. Держава і церква.

Державна і суспільна безпека в Україні. Еволюція сучасних політичних систем.

Державна влада як різновид соціальної влади, її суверенні властивості. Способи та форми здійснення державної влади. Правові форми обмеження державної влади.

Формування внутрішньої і зовнішньої політики держави. Лобізм. Державне управління і самоуправління.

Змістовий модуль 4. Громадянське суспільство і держава. Теорія демократії. Правова держава.

Тема 8. Громадянське суспільство і держава. Теорія демократії.

Поняття і структура громадянського суспільства. Загальні етапи становлення громадянського суспільства. Співвідношення громадянського суспільства і держави. Роль держави у розвитку громадянського суспільства.

Поняття і ознаки демократії. Функції та принципи демократії. Форми та інститути демократії. Демократія і самоврядування. Демократія як загальнолюдська цінність. Демократія і права соціальних меншин.

Тема 9. Правова держава.

Поняття, сутність і види держав соціально-демократичної орієнтації. Завдання та функції держав соціально-демократичної орієнтації. Правова держава

як держава соціальної демократії.

Правова держава в історії політико-правової думки. Правова держава як мета демократичних рухів.

Поняття правової держави. Сучасна правова держава: теорія та досвід.

Ознаки правової держави: верховенство права та закону; розподіл влад; охорона прав та свобод громадян; взаємна відповідальність держави та особи; соціальна та юридична захищеність особи; конституційна законність та конституційний контроль; взаємозв'язок держави з громадським суспільством.

Проблеми формування правової держави в Україні.

5. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години				Самостійна робота, год		Система накопичення балів			
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/дф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	10	10				5		10	5	15
2	15	6	6				9		10	5	15
3	15	6	6				9		10	5	15
4	15	6	6				9		10	5	15
Усього за змістові модулі	60	28	28				32		40	20	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30				40
Загалом		90						100			

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Тема 1. Вступ. Походження держави.	4	
1	Тема 2. Історія української державності до ХХ ст.	4	
1	Тема 3. Історія української державності в ХХ ст. - ХХІ ст.	2	
2	Тема 4. Поняття, сутність та типологія держави.	4	
2	Тема 5. Форми (устрій) держави.	2	
3	Тема 6. Функції та апарат держави.	4	
3	Тема 7. Держава в політичній системі суспільства.	2	
4	Тема 8. Громадянське суспільство і держава. Теорія демократії.	2	
4	Тема 9. Правова держава.	4	
Разом		28	

6. Види і зміст поточних контрольних заходів.

№ змістового модуля	Вид поточного контролю	Зміст поточного контрольного заходу (ПКЗ)	Критерії оцінювання	Усього балів

(ЗМ)	ного заходу (ПКЗ)			
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання (ТЗ)	Тестування	Тестові питання оцінюються: «правильно»/«неправильно». Кількість питань – 25. – 0-20% - 2 бали; – 21-40% - 4 бали; – 41-60% - 6 балів; – 61-80% - 8 балів; – 81-100% - 10 балів.	10
	Практичне завдання (ПЗ)	Індивідуальне письмове завдання (ІПЗ) – есе.	– відповідність змісту темі есе - 1 бал; – самостійність виконання роботи - 1 бал; – наявність у тексті авторської позиції з обраної теми - 1 бал; – уміле використання прийомів порівняння й узагальнення - 1 бал; – дотримання есеїстичного стилю, лексичних і граматичних норм літературної мови - 1 бал;.	5
Усього за ЗМ 1	4			15
2	Теоретичне завдання (ТЗ)	Тестування	Тестові питання оцінюються: «правильно»/«неправильно». Кількість питань – 25. – 0-20% - 2 бали; – 21-40% - 4 бали; – 41-60% - 6 балів; – 61-80% - 8 балів; – 81-100% - 10 балів.	10
	Практичне завдання (ПЗ)	Індивідуальне письмове завдання (ІПЗ) – есе.	– відповідність змісту темі есе - 1 бал; – самостійність виконання роботи - 1 бал; – наявність у тексті авторської позиції з обраної теми - 1 бал; – уміле використання прийомів порівняння й узагальнення - 1 бал; – дотримання есеїстичного стилю, лексичних і граматичних норм літературної мови - 1 бал;.	5
Усього за ЗМ 2	4			15
3	Теоретичне завдання (ТЗ)	Тестування	Тестові питання оцінюються: «правильно»/«неправильно». Кількість питань – 25. – 0-20% - 2 бали; – 21-40% - 4 бали; – 41-60% - 6 балів; – 61-80% - 8 балів; – 81-100% - 10 балів.	10
	Практичне завдання (ПЗ)	Індивідуальне письмове завдання (ІПЗ) – есе.	– відповідність змісту темі есе - 1 бал; – самостійність виконання роботи - 1 бал; – наявність у тексті авторської	5

			позиції з обраної теми - 1 бал; – уміле використання прийомів порівняння й узагальнення - 1 бал; – дотримання есеїстичного стилю, лексичних і граматичних норм літературної мови - 1 бал;.	
Усього за ЗМ 3	4			15
4	Теоретичне завдання (ТЗ)	Тестування	Тестові питання оцінюються: «правильно»/«неправильно». Кількість питань – 25. – 0-20% - 2 бали; – 21-40% - 4 бали; – 41-60% - 6 балів; – 61-80% - 8 балів; – 81-100% - 10 балів.	10
	Практичне завдання (ПЗ)	Індивідуальне письмове завдання (ІПЗ) – есе.	– відповідність змісту темі есе - 1 бал; – самостійність виконання роботи - 1 бал; – наявність у тексті авторської позиції з обраної теми - 1 бал; – уміле використання прийомів порівняння й узагальнення - 1 бал; – дотримання есеїстичного стилю, лексичних і граматичних норм літературної мови - 1 бал;.	5
Усього за ЗМ 4	3			15
Усього за змістові модулі	8			60

7. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Залік у тестовій формі через платформу Moodle.	Питання для підготовки за навчальним матеріалом змістових модулів 1-4. Тестування передбачає обмеження у часі (50 хв).	50 тестових питань оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали)	25
ІДЗ	Індивідуальне дослідницьке завдання	Захист індивідуального дослідницького завдання (тези доповіді на конференції)	– актуальність та складність теми дослідження – 1,5 бали; – наукове та практичне значення роботи – 1,5 бали; – повнота викладення матеріалів – 1,5 бали; – обґрунтованість і достовірність положень і висновків – 1,5 бали;	15

			– самостійність і творчий характер – 1,5 бали; – чіткість, логічність, лаконізм викладення матеріалу – 1,5 бали; – вільне володіння матеріалом – 1,5 бали; – використання наукової термінології – 1,5 бали; – культуру мовлення під час виступу – 1,5 бали; – активність участі у дискусії – 1,5 бали;	
Усього				40

Для допуску до складання заліку студент повинен набрати протягом семестру мінімум **35 балів**.

8. Рекомендована література

Нормативна

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282.
3. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16 листопада 1992 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №1. Ст. 1.282 (із наступними змінами).
4. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №51. Ст. 376. (із наступними змінами).
5. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 30. Ст. 379. (із наступними змінами).
6. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256 (із наступними змінами).
7. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 9 липня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №47-48. Ст. 372. (із наступними змінами).
8. Про освіту: Закон України від 05 вересня 2017 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2017, № 38-39, ст.380.
9. Про охорону культурної спадщини. Закон України від 8 червня 2000 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. №39. Ст. 333 (із наступними змінами).
10. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 23. Ст. 118 (із наступними змінами).
11. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2015, № 2-3, ст.12 (зі змінами внесеними від 28.08.2018, підстава 2475-VIII).
12. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 рок. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 45. Ст. 397 (із наступними змінами).
13. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 25. Ст. 283. (із наступними змінами).
14. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 року.

- Відомості Верховної Ради України. 1994. № 10. Ст. 43 (із наступними змінами).
15. Кодекс Законів про працю. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. № 50. Ст. 375.
16. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532)
17. Кримінальний кодекс України від 4 квітня 2001 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131.
18. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №40-44. Ст. 356.

Основна

1. Правознавство: підручник / ред. О. В. Дзера ; М-во освіти і науки України. - 12-те вид., перероб. і доп. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 632 с.
2. Правознавство : підручник / В.Д.Гапотій, О.Г.Мінкова, О.В.Печерський. Мелітополь: Вид. МДПУ ім. Б.Хмельницького, 2015. 893 с.
3. Правознавство : Підручник. Одеса : Атлант, 2015. 554 с.
4. Правознавство : навчальний посібник / А.А. Герц, С.Й Кравчук. Київ : Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 280 с.
5. Рекотов П. В. Правознавство : метод. рек. до практ. занять для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра всіх спец. ден. та заоч. форм здобуття освіти. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 49 с.

Додаткова

1. Львов В. Є. Правознавство : навч.-метод. посіб. для студентів ЗДІА ден. та заоч. форм навчання. Запоріжжя : ЗДІА, 2009. 138 с.
2. Бут В. В. Фінансове право Ч. 1: навч.-метод. посіб. для бакалаврів ЗДІА спец. 6.03060101 "Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)". Запоріжжя : ЗДІА, 2012.
3. Нестерович В.Ф. Поняття «державотворення в Україні» та його сутнісні риси. *Право і суспільство*. 2020. № 1. С. 77-85.
4. Правознавство: Методичні вказівки до виконання контрол. робіт та сам ост. Роботи для студентів ЗДІА всіх спец. ден. та заоч. форм навчання / укл. П. В. Рекотов. Запоріжжя : ЗДІА, 2014. 44 с.
5. Правознавство: метод. вказівки до виконання тест. завдань для поточ. контролю знань студентів ЗДІА всіх спец. ден. та заоч. форм навчання / укл. П. В. Рекотов. Запоріжжя : ЗДІА, 2016 62 с.
6. Рекотов П. В. Правознавство : метод. рек. до самост. роботи для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра всіх спец. ден. та заоч. форм здобуття освіти. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 49 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <http://rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/ua>
4. Офіційний сайт Вищого господарського суду України. URL: <http://vgsu.arbitr.gov.ua>
5. Офіційний сайт Верховного суду України. URL: <http://www.scourt.gov.ua>
6. Офіційний сайт Вищого адміністративного суду України. URL: <http://www.vasu.gov.ua>
7. Офіційний сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ. URL: <http://sc.gov.ua>
8. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадсько. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
9. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. URL: <http://ccu.gov.ua>
10. Vuzlib. Економико-правовая библиотека. URL: <http://vuzlib.net>
11. Юридичні послуги Online. - [Електронний ресурс]. URL: <http://yurist-online.com>
12. Радник. Український юридичний портал. URL: <http://radnuk.info>
13. Правознавець. Електронна бібліотека юридичної літератури. URL: <http://pravoznavec.com.ua>
14. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua>
15. Офіційний веб-сайт Президента України. URL: <http://president.gov.ua>
16. Договори ООН – веб-сайт. URL: <http://treaties.un.org/>
17. Комісія з міжнародного права – офіційний сайт. URL: <http://www.un.org/law/ilc>
18. Конституційний Суд України – офіційний веб-сайт. URL: <http://www.ccu.gov.ua>
19. Міжнародний кримінальний суд – офіційний сайт. URL: <https://www.icc-cpi.int/Pages/Main.aspx>
20. Міжнародний Суд ООН – офіційний сайт. URL: <http://www.icj-cij.org>
21. Сайт даних з організації системи ООН. URL: <http://www.unsystem.org>
22. Судова влада України офіційний веб-портал. URL: <https://court.gov.ua>
23. Урядовий портал – єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>